

Székelyföldi Udvarhely

Csik-, Háromszék-, Marostorda- és Udvarhelypármegyék székely érdekeit védő politikai ujság.

Előfizetési ára: egész évre 50 leu, félévre 25 leu, negyed-
évre 12 leu 50 bani. Egyes szám 1 leu.
Hirdetések díjszabás szerint. — Nyilt-tér soronként 3 leu.

A szerkesztésért felelős:
Eberl András
Kiadja: A lapkiadó-társaság.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Odorheiu (Székelyudvar-
hely) Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 31 sz.
Megjelen minden vasárnap.

Az ősi turáni átok.

Valamelyik német parancsnok, akinek hadosztályába be volt osztva egy székely ezred is, így jellemezte katonáit:

A székelyek katonai szempontból mesés anyag; bátrak, kitarók, félelmet nem ismerők. Egy rossz tulajdonságuk azonban mégis van. Valahányszor pihenő-állásban vannak és többen összeverődnek, igen sokszor civakodnak egymással annyira, hogy a végén csak 2-3 marad a társaságban. Ellentétben a mi katonáinkkal, akik legtöbbször alkalmi dalárdát rögtönöznek, vagy társasjátékba fognak és ha eleinte 2-3 volt is, ezzel számukat szaporítják és az együttlételem kellemesebbé teszik...

Ennek a parancsnoknak az ítélete jutott eszünkbe a minap, amikor alkalmunk volt végig hallgatni egy tárgyalást. A per tárgya egy kicsi árokrész volt, amelynek értéke akkora sincs, mint az okmánybélyeg ára. A tárgyaló bíróban meg volt minden igyekezet, hogy a feleket kibékítse és a per tovább folytatásának céltalanságát bizonyítsa. Hiába minden. A két fél makacsul ragaszkodott igazságához és nem engedett. A per tovább folyik és a helyszíni szemle, eljárási költségek 1000-szer többre kerülnek, mint amennyit az a hitvány árokrész ér.

Nem más ez, mint per a füttyért, amelyet Arany János oly elmésen kigúnyolt »A fülemile« c. költeményében.

Mikor következik el az az idő, amikor a rokonság csupa jószág, a testvérek összeférnek, a felebarát mind jó barát és semmisségért megpörölni, vagy megenni, vagy megölni egymást korántsem

akarják? Amikor nem akad ügyvéd, ki a fülemile füttyét felvállalja?

Nézetünk az, hogy ez a kor csak akkor következhet el, ha minden emberben megfelelő neveléssel kifejlődik a szociális érzék, az együvé tartozandóság érzete.

Az ősi turáni átkot — az egyenlenséget, a folytonos perlekedésre való készséget — csak kultúrával üzhetjük el. Oly kultúrával, amely áthatja az embert csontja velejéig s melynek munkása mindenki.

Mit érnek a katedrákon a szép szónoklatok, ha a való életben mind ennek az ellenkezője történik?

Anyagi erőnk még nem enged, hogy egy információs irodát nyissunk, ahol jogképzett emberek álljanak székely népünk szolgálatába. De a bajnak felismerése már ut az orvosláshoz. Hisszük, hogy e téren is nemsokára megtehetjük azt, amit lelkiismeretünk diktál és amit megkíván székely népünk érdeke és boldogsága.

Addigra is óvakodjunk az ősi turáni átoktól és ami a fő: holmi »füttyök«-ért ne pereljünk...

A munkásosztálynak nincs mesterségesen előre elkészített utópisztikája, a melyet népszavazás hagyott volna jóvá. Tudja, hogy felszabadítása, egy jobb életnek kivívásáért, mely felé a társadalmi és gazdasági fejlődés is halad, hosszú s nehéz harcokat kell folytatnia s hogy a munkástársadalom teljes megvalósulása egész sor történelmi folyamatnak lehet csupán az eredménye, melyek folytán úgy az emberek, mint a körülmények változást kell, hogy szenvedjenek.

Marx.

Székelyföldi ipartermék Bukarestben.

— Nincs vámháboru! Van önálló vámterület! —

(Saj. tud) A minisztertanács elhatározta, hogy Bukarest fővárosban iparkiallítást és mintavásárt rendez.

A kiállítást 1921. augusztus hó 14-én a bukaresti Károly-parkban nyitják meg és szeptember 4-ikéig tart.

A részvételi díjakat az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium utólag fogja megállapítani.

Az államvasutakon a kiállítók és a kiállításra utazó közönség ötven százalékos kedvezményben részesül. A kiállítók között érmekeket is fognak kiosztani.

Szeptember 4-ike után a kiállítás helyét állandó iparmúzeum foglalja el.

Akár a kiállítás messzekiható fontosságát, akár az állandó iparmúzeum nagy horderejét tekintjük, székelyföldi iparosaink szempontjából mind a kettő életkérdés.

A székelyföldi elsőrendű kézmű- és igen jelentékeny háziipari cikkeknek tehát e kiállításról és az állandó iparmúzeumból hiányozniok nem szabad.

Erte nézve a székelyföldi kereskedelmi és iparkamarától várjuk és kérjük is a legerélyesebb, sürgős akció megindítását.

Mióta Erdély Nagy-Romániához tartozik, azóta nincs már vámháboru, mely azelőtt lehetetlenné tette a székelyföldi magas színvonalon levő,

a világversenyben is helyt álló ipari produktumok Kelet felé irányítását.

Nagy-Románia önálló állam. Saját maga rendezi és intézi közgazdasági politikáját. Nem közösködik senkivel. Ami országában van, az övé. Azt viszen ki, amit akar és azt enged be, ami neki tetszik.

Meg van tehát az annyira ohajtott önálló vámterülete a Székelyföld iparosságának is. Most már csak termelni és szállítani kell a belföldi piacra. Ha okszerű, előrelátó kínálat van, akkor kereslet is lesz.

Mozduljon meg és sietősen szervezkedjék az iparos társadalom a Székelyföldön, mely éppen az ország központjára került.

Életre kell hívni az Ipartestületeket és azok keretében a különböző szakcsoportokat, szövetkezéseket arra hivatott vezérekkel.

Ujkor hajnala pirkadt. Uj élet kezdődik. Aki az adott viszonyokat a maga idejében hasznára fordítja: boldogul. Aki elmarad és az új alakulatba beilleszkedni nem tud, vagy nem akar: elpusztul.

Számítunk a mindenkor jónak bizonyult székely életrevalóságra s hisszük, hogy ezuttal is becsületet, jövőt biztosít önmagának és elismerést az ország alkotásai között.

Tehát: *Munkára fel, minél előbb!*
Mutassuk meg, ki a dicsőbb!

Kérd vissza a tandíjat!...

A pedagógusok előtt nem ismeretlen és nem új dolog az a küzdelem, mely az iskola és szülő ház kapcsolataért folyt a multban és foly napjainkban is. A nevelés-ügynek nincs egyetlen egy kérdése sem, amelyért annyi tintát és papírt fogyasztottak s annyi tollat koptattak el, mint a szóban forgó kérdésért.

Már a háboru előtti évtizedekben sok panasz hangzott el, hogy a család, a szülői ház, melynek pedig a leghathatósabb nevelési tényezőnek kellene lennie, nem támogatja az iskolát kellőképpen a tanítás és nevelés nagy munkájában. Ha akkor jo-

gosult volt a panasz, ma százsorta jogosultabb.

A háboru előtt bizonyos kapcsolat mégis volt a szülői ház és az iskola között, a háboru folyamán pedig ez teljesen megszakadt. Megszakadt pedig nem egészen a szülői ház hibájából, hanem részben rajta kívül álló okokból.

A legtöbb családnál a családfőt, a tekintélyt, a fegyelmet képviselőjét harcba szólította a kötelesség, az édes anyának és a többi hozzátartozónak pedig elég volt a folytonos aggodalom és a mindennapi kényér megszerzésének a gondja s így még a szükséges házi nevelést sem adhatták meg a gyermekeknek, annál

* Biró Lajos főgimn. tanárnak a szülői értekezleten tartott előadásából. Szerk.

kevesebb tarthaták fenn a kapcsolatot az iskolával,

A háborus generáció tehát hiányos családi neveléssel került az elemi iskolába, amely a rövidre szabott iskolai évek és a tanévek kevés volta mellett szintén a legjobb akarat mellett sem volt képes a házi nevelés hiányait pótolni. És hogy vagyunk a középiskolákkal? Ezek után szinte el lehet képzelni. Ezekben van egy csomó háborus ifju, akik vajmi kevés tudással, annál kevesebb neveléssel léptek át a középiskola küszöbét. A kevés tudás, a kevés nevelés mellett pedig magukkal hozták azt a salakot, ami a háboru idején és az azt követő, mindent felforgató forradalom alatt rájuk tapadt.

Most már mit csináljon az a szegény tanár? Irni, olvasni tanítsa-e azt a gimnázistát, vagy pedig óráról-órára a rendről, a fegyelemlről, az illemlről tartson előadást?

Ha az elemi iskolából hozott hiányos ismereteket pótolni óhajtom, ha az előirt középiskolai anyagot lelkiismeretesen fel akarom dolgozni, a rendelkezésre álló idő éppen alig elegendő.

A tanítás anyagának feldolgozása közben minden tanár tárgya természetének megfelelőleg és a maga módja szerint a nevelés kérdését is szem előtt tartja, de rendszeres pedagógiai leckéket nem adhat, mert akkor megint a tanítás anyaga szenved kárt.

Tudatlanul, legalább a minimális ismeretek nélkül nem bocsáthatjuk ki az ifjúságot a középiskolából, de viszont neveletlenül sem.

A hiányos ismerettel az élet porondjára lépő ifjunak hamar azt mondják: *kérd vissza a tandíjat*; a kellő ismerettel rendelkezővel pedig megtörténhetik, hogy azt vágják szemébe: *ifju barátom sokat tudsz, de faragatlan maradtál*...

Miharmoniat, összehangzást, egyensúlyt akarunk teremteni a tanítás és nevelés nagy kérdése között. Mi azt akarjuk, hogy ne csak tudással felvértezett, de jellemiben is szilárd ifjakat bocsássunk ki intézetünk falai közül.

E kettős cél nagy munkánkban szükségünk van a szülői háznak hathatós, odaadó támogatására, mert különben a leglelkiismeretesebb munka is csak fél-munka marad s eredménye is fél-eredmény lesz.

Soha sem volt annyira szükséges a család jó akaratú támogatása, mint most, mikor a háboru bacillusaival megfertőzött korból egy új, jobb, szelidebb erkölcsű világ felé akarjuk az első lépéseket megtenni.

Értekezletre hívtuk a kedves szülőket, hogy bepillantsanak abba a műhelybe s annak a műhelynek szellemébe, ahol legdrágább kincsüket mintázzuk, csiszoljuk. De nem csak ezt akarjuk, hanem akarjuk azt is, hogy megismerve nevelési elveinket, ennek a csiszolási munkának maguk a szülők is részesei legyenek.

Ha a főbb elvekben megegyezésre jutunk, ha a szülői ház és iskola megint egymásra talál, akkor annak az egyébként jóérzelmű és jeles tehetségekkel megáldott székely ifjuság fogja hasznát látni, mert levét-közi a reá tapadt rossz szokásokat s, az így megnemesített ifjuság nemcsak szülőinek, nemcsak fájának, hanem a társadalomnak és az államnak is egykor dicsőre fog válni.

Székelyföldi cement.

(Saj. tud.) Az építő ipar pang. Nincs cement. A panasz általános. Segítésre kilátás nincs. Az épületek a hosszú háborus időszak alatt elrongálódtak. Javítani kellene. De cement nincs...

Ilyen és ezekhez hasonló panaszok helyett, a „Székely-Udvarhely” mindenkor a dolgok velejét keresi. Tényleg „lapáttal” meri és dobja felszínre az igazságokat. Nem törődik azzal, hogy némelyeknek tetszik-e vagy nem. Előttünk csak a közérdek, a székelység elhaladása, boldogulása a fontos.

A cementhiány ügyében is van egy mentő gondolatunk. Mert itt, e drága Székelyföldön minden van, csak épen a nyitott szemmel járó emberek mutatkoznak kevés számban.

Igy pl. **kitűnő cement fordul elő Gyergyószentmiklós** (Csikvármegye) határában, a „Pongrácz-tető” után jobbra és balra, az ugynevezett „Gyilkos” közelében.

Ezt a kincset már ezelőtt félszáz

évvel bányászták és építésre használták.

Azonban az akkori közlekedési nehézségek miatt a bánya tovább művelését beszüntették.

Most ott van a körvasut. Tessék az oly drága és nélkülözhetetlen cementet kiaknázni. Hiszen a székelyföldi városokban az építkezésekhez cementet kapni nem lehet. E miatt pedig a legkisebb javításokat sem eszközölhetik — tartósan.

Tárjuk fel kincseinket, melyek földünk gyomrát oly dúsan elárasztják. Mire és kire várunk?...

A munkát csak meg kell kezdeni és a nagyon ügyes és szorgalmas székely népet megtanítani, bele állítani. A többi aztán már magától megy...

A kereskedelmi és iparkamara e téren is sikeresen dolgozhatna, ha vármegyei kirendeltségei volnának és az aktagyártás mellett, gyakorlati vezetésre volna berendezve...

Bürokratizmus! Muljon el a te maradiságod! Gyakorlati, közvetlen tevékenység, jöjjön el a te országod!...

HIREK.

— **Hihetetlen hírek.** *Mondják*, hogy némelyek bokros érdemeikről nem győzik leszedni a babért;

mondják, hogy a héten senki, semmit sem mondott lapunkról;

mondják, hogy ma már „cinkus” nélkül nincs cimerez ökor;

mondják, hogy a „Hölgy-cigaretta” helyét nem foglalták el a leányka-cigarettaázások;

mondják, hogy egyes számítók többé már semmire nem számítanak.

E hírek *valódiságáért* felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

— **Malláth püspök** ez év tavaszán Csikvármegyében bémál. *Május* 10--14-én Csiksomlyó és Csikszerecs, 15-én Csikszentlélek, 16-án Csikmindszent, 17-18-án Csikmenaság, 19-20-án Csikszentgyörgy, 21-22-én Csikszentmárton, 23-án Csikszentkirály, 24-én Csikszentimre, 25-én Csikcsatóság, 26-án Csikszentsimon, 27-28-án Tusnád, 29-én Uj-Tusnád, 30-án Lázárfalva, 31-én és *junius* 1-én Kozmás, 2-3-án Kászonyfalva, 4-5-én Nagykászony és 6-án Kászonyjakabfalva kerül sorra. Azután Háromszékre megy a püspök.

— **Muzeumok és könyvtárak.** E pillanatban nincs tudomásunk arról, hogy vajjon Nagy-Romániának van-e Nemzeti Muzeuma? Olyan irányu, mint pl. Budapesten a Magyar Nemzeti Muzeum, hova az országban megjelenő összes könyvek, folyóiratok, falragaszok, gyászjelentések, műsoros meghívók, zeneművek stb. kötelező példányokban beküldetnek és ott lajstromozva nyilvántartatnak. Ha nincs ilyen Muzeum, azt jó volna minél előbb felállítani, mert enélkül a mai nevezetes kor történetét évtizedek múlva, alig lesz lehetséges megírni. Hát az Erdélyi Muzeum Kolozsvárt és a Székelyföldi Muzeum

Önéletrajz.

Irta: **langyalfalvi báró Orbán Ottó.** (A „Székely-Udvarhely” számára átdolgozta: **Betegh Pál.**)

XXVII.

Az akkor özvegy gróf Haller Jánosnak és a mosónénak viszonyából született, mint törvénytelen gyermek (az I. és II. sz. alatt mellékelt okmányok szerint) 1818. július 12-én a mostani (1898.) főispán atyja, kit a II. okmány szerint, maga az apa gróf Haller János is: Kleisch Józsefnek nevez.

Gróf Haller János és Kleisch Zsuzsa később a III. sz. okmány szerint 1835. február 6-án házasságra léptek ugyan, ez a házasság azonban nem volt törvényes és így nem tekinthető érvényesnek, mert az esketést, a III. mell. okm. szerint ev. ref. lelkész végezte, habár gróf Haller János és Kleisch Zsuzsa a IV. alatt mellékelt okmány szerint róm. kath. voltak. Ha pedig mindkét házastulót fél róm. kath. vallású, akkor az ev. ref. lelkész által végzett esketés érvénytelen.

Midőn tehát e szerint az id. gróf Haller János és Kleisch Zsuzsa közötti házasság érvénytelen és érvénytelen volt, akkor ez a viszony a megelőzőleg született gyermekeket sem törvényesíthette s így a mostani főispán atyja: Haller József sem emeltetett ki a törvénytelen születés minőségéből, nem viselhette jogosan a Haller nevet, még kevésbé a gróf címet.

Ezeket, főleg a gróf címet, még törvényes utóházasság esetén is csak királyi kegyelem útján viselhette volna, de azért sem id. gróf Haller János, sem Haller József soha sem folyamodtak.

A főispán Haller János atyja József tehát nem viselhette jogosan sem a Haller nevet, sem a gróf címet, hanem csak anyja nevével Kleisch Józsefnek volt törvény szerint nevezhető. És ebből önként következik, hogy a főispán is csak Kleisch János nevet viselhet.

De ha az előbbi szerint nem vizsgáljuk az ügyet s ha Haller József

kir. kegyelemmel megszerezte is a címet, a főispán úgy sem viselheti a gróf címet.

Haller János főispán anyja Kis Anna egy székelykereszturi korcsmáros leánya volt s gyöngéd viszonyt folytatott a magát jogtalanul gróf Hallernek nevezett Kleisch Józseffel, minek az 1849-ben következménye is kezdett mutatkozni.

Ekkor Haller József, midőn a gyermek születése közeledett, 1849. június 5-én egy ev. ref. lelkész által meg is eskettette magát Kis Annával. Az esketés azonban nem volt érvényes, mert úgy gróf Haller József, mint Kis Anna is róm. katolikusok voltak és sem előbb, sem később nem állottak át a református hitre. Együttélésük tehát nem volt házasság, hanem csak közönséges concubinatus s az ebből a viszonyból született gyermekek is törvénytelen gyermekek lehettek és voltak s mint ilyenek, csak anyjuk nevét viselheték.

Ebből a viszonyból született 1852-ben Haller János főispán. Születési

bizonyítványát mellékelni nem vagyunk képesek, mert Haller János sem a róm. kath., sem az ev. reform. felekezethöz nem tartozott. Miután Haller József nem akarta a gyermeket törvénytelen címen vezetni be; a törvényes bejegyzést pedig az ev. ref. lelkész nem teljesíthette azért, mert az ev. ref. lelkész által végrehajtott esketés nem volt érvényesnek tekinthető.

Azt azonban, hogy Haller János 1852-ben született, igazolja a székelykereszturi sorozó-járás 1872. évi állítási lajstromának első koroszt. 22-ik sorsszáma, hol Haller János 1852. évbéli, székelykereszturi születésűnek és róm. kath. vallásúnak van beírva és önkéntesnek besorozva.

Ebbe az állítási lajstromba Haller János nem valamely papi kimutatás alapján, hanem egyszerűen csak apai bemonásra lett felvéve, mit a szolgabíró 1872. évi iratai bizonyítanak.

(Folyt. köv.)

Sepsiszentgyörgyön, vajjon milyen állapotban van? Becses dolgok ezek a jövőt illetően és óriási felelősség terheli a jelen nemzedéket azok főtartása szempontjából. Az illetékes körök tájékoztatását és a közönség felvilágosítására szolgáló pontos adatokat e kérdésben, a legnagyobb háttal fogadjuk.

— **Nyilvános köszönet.** Boldogult édes atyám elhunytá alkalmából, az oly széles körben megnyilvánult részvételért, ezúton mondok köszönetet. Székelyudvarhely, 1921. április 23. Hánn József kereskedő.

— **Repülőgép-motorral** hozták mozgásba a vasuti kocsikat — mint a »Globus« erdélyi kereskedelmi és ipari szaklap írja — a szamosfalvi repülőparknál. Az eddigi eredmények csodálatosan kielégítőek.

— **Világosodik Gyergyó felé is.** Csikszereda és Gyergyószentmiklós városokon kívül — mint a »Csiki lapok« írja — jőideig csak Csikszentmárton és Csekefalva községeknél volt villamos világítás. Mostában Gyergyótól egyes kapott villanyfényt és egy-két hónapon belül Ditró nagyközséget is megvilágítják. Ezt követi Gyergyóremete, melynek szintén 6—7000 lakosa van. Csikvármegye közigazgatási vezetői — úgy látszik — hivatásuk magaslatán állanak s felismerték e földalatti kincsekben oly gazdag, természeti erővel oly bőven megáldott hazarészünk nagyra hivatottságát. Csak előre! Minden téren építeni, javítani kell és helyrehozni az évszázados mulasztásokat. Az Istenadta székelynépnek csak arra hivatott vezérekre van szüksége Szép szóval, testvéries emberszeretettől áthatott bánásmóddal — még a kősziklán is keresztül tör. Ezt a népet szeretni kell, mert évszázadok óta szeretetben nem részesült. Mostoha volt, elhanyagolt. Fajtestvérei csak akkor szerették, ha választáskor voks, háboru idején pedig katona kellett... Ezután a szeretet legyen állandó, mert akit a székely egyszer megszeret, nincs hatalom arra, hogy attól elantorítsa... Az ő hűsége örökös, őszinte és igaz!...

— **A polgármester** Tordán a cement ügyében eljár. Az árát kifizette és a szállítás iránt intézkedett s most már remélhetőleg pár napon belül a cement megérkezik Székelyudvarhelyre, hogy a tervbe vett hidak kijavítása azonnal megkezdhető legyen.

— **Hangverseny Kézdivásárhelyt.** A sepsiszentgyörgyi ref. Székely Mikó-kollégium főgimnáziuma és tanítónőképző-intézete Kézdivásárhelyt, a városi Vigadó dísztermében ma (vasárnap) este a szegény tanulók benlakási és tápintézeti segélyezésére, táncsal egybekötött hangversenyt rendez.

— **Tisztviselők értekezlete.** Ma (vasárnap) d. u. 3 órakor Székelyudvarhelyt, a vármegyeház nagyszobájában a város területén lakó és működő állami, közigazgatási és más tisztviselők s közalkalmazottak, az állandó jellegű kertészeti telep ügyének megbeszélésére, valamint az építési tervbe vett tisztviselői lakások (tisztviselő-telep) földterületének biztosítása érdekében az Agrar Comitatulhoz intézendő memorandum

tárgyalása céljából értekezletet tartanak. Az értekezletet Gyerkes Mihály, a kertészeti telep ügyvezető igazgatója hívta össze.

— **Mégis csak haladunk** a korrallal. Közeledünk a jó közlekedés felé. Az e hó 15-én Budapesten feladott ajánlott postacsomagot e hó 21-én, tehát 6 nap alatt megkaptuk Székelyudvarhelyt. Még csak egy-két lendület és helyre fog állani a régi jó postaközlekedés. Oh, mert posta és vasút nélkül az élet — nem élet: rosszabb a halálnál...

— **Székelyföldi színészei.** Fehér Imre színtársulata e hó 26-án játszik utolsót Szászrégenben és onnan átrándul Kézdivásárhelyre, hol május 1-én kezd meg színiszezóját. Székelyudvarhelyre szeptember havában jön a kitűnő színtársulat. — Az elmúlt hét elején Székelyudvarhelyt iart Ungváry Miklós volt temesvári színigazgató és ez évi december, valamint jövő január és február hónapokra helyhatósági engedélyt nyert stagione (sztadzone) előadások tartására s ezen időszakra a színháztermet is kibérelte. Ungváry egy előkelő művészgardával akar bevonulni s hozni fogja a budapesti színházak összes, válogatott műsorát és ujdonságait. E társulat Csikszereda, Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely, Resicza és Petrosény városokban is engedélyt nyert előadások tartására.

— **A közigazgatási köztisztviselők.** Székelyudvarhelyt e hó 21-én barátságos összejövetelt tartottak özv Minich Ferencné Petőfi-utcai vendéglőjében. Ez összejövetelen a katonaság és csendőrség is képviselve volt, akikkel a közös egyetértéssel intézendő ügyeket beszéltek meg.

— **Közjegyzői hírek.** Dr Csiki László marosvásárhelyi közjegyzőt áthelyezték Erzsébetvárosra és helyébe Stoina Péter dési vezető-ügyészt közjegyzőnek nevezték ki Marosvásárhelyre. Zágoni Gábor sepsiszentgyörgyi és Dr Göllner Béla székelyudvarhelyi közjegyzőket pedig ezen állásukban megerősítették.

— **Százezer holdakat** tesznek ki a kopár, déli fekvésű, csak juhlegeltetésre vagy egyáltalán semmire nem használt hegyoldalak, melyeken millió és millió gyümölcsfa foglalhatna helyet az egész Székelyföldön. Maga ez az egy termelési ág is elegendő lenne jólétet teremteni egész vidékeken. De nem úgy ám, hogy ha el is ültetjük a gyümölcsfát, arra többé semmi gondot nem fordítunk, csak azt lessük, van-e termés rajta. Ha nem vetünk, nem arathatunk! Tavaszkor, nyáron és ősszel is szét kell nézni a gyümölcsösben s a fákat letisztogatva, tövük körül a földet legalább egy méternyi területen felásni és jól megrágyázni. Így aztán a termést nemcsak időnként, de minden évben várhatjuk. Másképp bizony nem.

— **Postacsomagokat** — mint a székelyudvarhelyi posta- és távirdahivatal értesít — mai naptól kezdve értékkel is lehet feladni.

— **Eltörölt adók.** Mint a bukaresti lapokból olvasható, a kormány Erdélyben a kamat- és járadékadókat eltörölte s azokat már április elsejétől kezdve fizetni nem kell.

— **Gazdáknak** a »Csikvármegyei Gazdasági Egyesület« olcsó áron takarmány vetőmagvakat, ekéket és boronákat s ringló szilvafa oltványokat is oszt ki darabonként 6 leuért.

— **Tisztviselők kertje.** A székelyudvarhelyi tisztviselők konyhakert részeit az elmúlt héten kiosztották és az illetők birtokba is vették. Igen sajnálatos dolog, hogy az agrárreform bizottsága a még szükséges pár hold földet nem adta át és így több tisztviselő kertiletmény nélkül maradt.

— **A betűző szű** Sepsiszentgyörgy és Görgény fenyőerdőiben nagyon elszaporodott s az állami erdészeti hivatalok rendkívüli óvintézkedéseket kellett tegyenek.

— **Az iparigazolóanyagok** felülvizsgálását a belügyminisztérium 58377—920. sz. alatt elrendelte. Ennek alapján a székelyudvarhelyi iparhatóság e hó 22-ikére már kitűzte volt a tárgyalást, melyet azonban a rendőrprefektus hirtelen jött elutazása miatt elhalasztott egy későbbi napra. Ezzel kapcsolatosan a Kereskedő-Társulat megbeszélést folytatott s a tisztességes kereskedelem és a közönség érdekeinek megóvása szempontjából, igen fontos javaslatokat dolgozott ki s terjesztett elő az iparhatósághoz.

— **Hetenként csak háromszor** vágnak marhahúst Bukarestben — a nagy húshiányra való tekintettel. Erdélyben pedig a marhák annyira fölösleges számban vannak, hogy eladás alig történik.

— **Új magyar könyvek** érkeztek Budapestről. Az egyiknek a címe: »A hipnozis helye és alkalmazása a modern gyógyászatban.« Irta: Dr Völgyesi Ferenc. II. kiadás. A másik pedig a »Kalandok könyve«. Mind a kettő — míg a készlet tart — kapható a »Székely-Udvarhely« kiadóhivatalánál, Kossuth-utca 31. sz.

— **Jótékony eső** esett hétfőre virradólag s azután is több napon át Székelyudvarhelyt és vidékén. A cseresznye- és meggyfák dúsan virágoznak. Ujra éledt az egész természet gyönyörű temploma.

— **Köszönet.** A következő sorokat vettük és közöljük: A Kongregáció estélyén felülfizettek: Mailáth püspök 100 L., Bordás István, Bordás Istvánné, Csiky Péter, Gábor Gyula 20—20 L., Crăciun György, Tamás Lajos 10—10 L., Tomcsa Sándor 8 L., N. N. 1 L. Fogadják a szegény tanulók hálás köszönetét. De legnagyobb hála és elismerés Spanyár Pál főgimn. tanárt illeti, aki fáradságot nem ismerő buzgósággal és szíves-séggel festette meg a szép díszleteket, melyek szépségükkel nagyban hozzájárultak az előadás sikeréhez. A kongregáció évkönyve hálással őrzi meg jóságának emlékét. Hálás köszönet illeti Barabás Márton kápolnásfalusi, Péter János lövétei plebá-

nosokat és Márton János zetelaki jegyzőt, akik a színpadhoz deszkákat gyűjtöttek nemcsak adakozóktól. Isten fizesse meg mindnyájuknak, úgy a gyűjtőknek, mint az adakozóknak!

— **A városi sétatér** rendezése Székelyudvarhelyt előre haladt. A vaspadok most készülnek. Nyírfapadok már vannak. A virággruppok és utak elkészültek. Az uszoda rendbehozása is a nyári fűrdésre kész lesz. A város vezetősége nagy gondot fordít arra, hogy a lakosság e téren hiányt ne szenvedjen.

— **Segélybélyeg-blockok.** A pénzügyminisztérium vezértitkárságának 0108—920. sz. rendelete folytán, a következő üzletek tartoznak segélybélyeg-blockot használni: Kávéházak, vendéglők, cukrászdák, bogdegák, gyógyszerárak, drogueriák, bútorkereskedők, akik luxus- és fogyasztási cikkeket árusítanak (kivéve a pékek és mészárosok), fényűzési cikkek árusítói, ékszerészek, órák, porcellán- és üvegkereskedők, fényképészeti készülékek árusítói, régiségkereskedők stb. A blockok négy félék: 25 és 50 banis, 1 leu és 2 leusok. A hivatalos minta szerint elkészített blockok a »Székely-Udvarhely« kiadóhivatalának könyvnyomdájában Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt már kaphatók. A blockokra bélyeget nem kell ragasztani. E helyett a kir. adóhivatalnál a blockokat lepecsételik és a bélyegilletéket készpénzben kell ott befizetni. A rendelet pontos betartását ellenőrzik és az ellene vétőket szigorúan megbüntetik.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, akik szeretett édes anyánk id. Kun Lászlóné elhunytával részvétükkel bánatunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják hálás köszönetünket. Székelyudvarhely, 1921. április 21. A gyászoló család.

— **Olcsóbb lett** az automobil Bukarestben. Nem kevesebb, mint 50 százalékkal estek az árak.

— **Minden utlepel,** amelyet bármely külföldi ország román követsége látta meg, ezentúl a Romániába való beutazásra teljesen jogosít.

— **A pénzbevitel** idején a kereskedők kötelesek voltak a lebélyezett magyar és osztrák bankjegyeket a bejelentés utolsó napjáig elfogadni. Az így utólag befolyt összegek be nem váltása több helyen bírói utra terelődött. A tanukihallgatások során — mint a »Consum« írja — a kolozsvári járásbíró megállapítja, hogy az ilyen összegeket az illetékes beváltási hivatal köteles az igazolt összeg erejéig egykettő arányban leuval kifizetni.

— **2000 korona** bélyegzett pénzt találtak. Igazolt tulajdonosa a székelyudvarhelyi államrendőrségnél átveheti.

— **A Royal mozgóba** vasárnap este 8 órakor a **Boszorkány** dráma 5 felv. lesz bemutatva, főszereplő **Mia May.** A jövő héten csütörtökön 28-án este 8 órakor a **Csodateo szerelem** 5 felvonásos dráma Mária Raggioval az olasz művésznővel lesz bemutatva, a Kónya Jancsi teljes zenekara kíséretével.

Bőr és talp legolcsóbb bevásárlási forrása nagyban és kicsinyben Dávid Jakab és Fiai cégnél Székelyudvarhely, Kossuth-utca 48. szám. 1—4.

Felhívás.

Felhívom volt osztálytársaimat, kik 1906. évben a székelyudvarhelyi róm. kath. státusgimnáziumban érettségi vizsgát tettek, hogy címüket lehetőleg rövid időn belül velem közöljék. Dr Goldner Jenő, orvos, Bocsa -- Montaná. Boksánbánya. Bánát. 3-3

Kaszáló, szántó gyümölcsös a városban, a KUVABERTBEN; gyümölcsös megőrzésért részesezésre, részbeni művelésre, azonnali bevetésre, vállalkozóknak kiadó.

Homoród-fürdőre keresek egy nyugodt, családos — kevés munkáért — kevés fizetést igénylő felügyelőt, lehetőleg azonnali belépésre. Fizetési igényt tartalmazó írásbeli vagy szóbeli ajánlatok intézendők: Nagysolymosi KONCZ ÁRMIN gyógyszerészhez, Batthyány-téren (emeleten).

Eladó butorok. Ebéd-lőkredec, bordó-plüsch-divány 2 drb fotóttel, egy plüsch szalon garnitúra, 1 drb két ajtós szekrény, fürdőkád és egy gramofon 25 drb lemezzel — azonnal eladó. Értekezni Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 31. sz. alatt lehet.

Arverési hirdetés.

Baczó Dénes hagyatékából egy jókarban lévő 12 öl hosszú, 6 öl széles fenyőfa istálló és egy faház 12—15000 cseréppel fedve, nyilvános árverésen f. évi április 24-én 2 órakor eladatik Bányában értekezni lehet Dr Baczó Albert ügyvédnél, Odorheiu, Városháza.

Arverési hirdetés.

Székelyudvarhelyen Kossuth-utca 61. házszám alatt fekvő beltelek, ugyszintén a Paprakottya és Cserehát dűlőkben fekvő, külön-külön majdnem 1¹/₂ kat. hold kiterjedésű s a Sándor Albert sz.-keresztúri lakos tulajdonát képező két szántó föld az 1921. év április hó 30-án (szombaton) d. u. 3 órakor a Dr Sebesi Ákos, Árpád-u. 1. szám alatti ügyvédi irodájában megtartandó nyilvános magán-árverésen eladatik. Árverési feltételek ugyanott megtekinthetők.

Sz. 492—921.

Hirdetés.

Közölni teszem, hogy Nagyalambfalva község korcsma joga 1921. május hó 1-től egymásután következő 3 évre vagyis 1924 május hó 1-ig tartó időre nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni 1921. május hó 5-én d. e. 9 órakor a jegyzői irodában. Kikiáltási ár 1000 lea.

Egyéb feltételek a nagyalambfalvi jegyzői irodában megtudhatók, Nagyalambfalva, 1921. apr. 19-én Hegyi Gergely jzö.

1-2

Megérkeztek!

Galacból az elsőrangú gyapjuszövetek, vásznak, glottok, szőttesek stb. stb.

Különösen felhívom a t. vásárló közönség szives figyelmét **kitünő és meglepő olcsó gyapjuszöveteimre.**

Pontos, szolid kiszolgálással igyekszem bizalmukat továbbra is kiérdemelni. Tisztelettel: **LÖBLER.**

Butor nagyraktár!

Mindennemű butor a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig állandóan raktáron kapható

— kicsinyben és nagyban!

BALÁZSKÁROLY butorraktárban Bulev. Reg. Ferd. (Kossuth-u.) 27.

Valódi Székely Juhturót

5 kilós postacsomagokban bárhova küld, viszonteladóknak kedvezményes árat számít, a

Székely Juhturógyár és Miskolc részv. társ. Odorheiu (Székelyudvarhely), Stefan cel mare (Malom-u). Kérjen árajánlatot.

Figyelem!

Nagymennyiségű bécsi áru olcsó és jó minőségű érkezett

Szabados, Kovács és Boldizsár

üzletébe Székelyudvarhely, Batthyány-tér (Zöldségpiac).

A legszebb batisztok, grenadinok, mollok, zefirek, vásznak, delinek, kartonok, glottok, jóminőségű cernák minden számban, kész **kisgyermekruhák**, kötények, munkásingek, férfi, női és **gyermekharisnyák**, hajdíszek és piperecikkek nagyválasztékban.

Vételkötelezettség nélkül, kérjük a T. vásárló közönséget raktárunkat megtekinteni. 1-3.

DROGUERIA

SZÉKELYUDVARHELYT, Kossuth-u. 29. (Schuller-ház.) Mindenféle gyógy- és illatszerárak, kötszerek és gumi áruk, kozmetikai cikkek stb. legelőnyösebb beszerzési forrása.

Fényképészeti cikkek eredeti minőségben.

Női ruhák,

pongyolák, bluzok, női férfi és gyermek **fehérneműek**, menyasszonyi **helengyék**, leánya és fiugyermekek ruhák, legkényesebb estélyi és utcai ruhák olcsón, pontosan, a legújabb divat szerint készülnék; átalakításokat lelkiismeretesen végez:

Dolvig Keresztélyné Székelyudvarhelyt, Árpád-utca 44. szám alatt (emelet).

HA!

jó rend ruhára van szüksége, tekintse meg a **Zimmermann Testvérek** segesvári posztógyáros loakatát

Barcsay Károly divatüzletében, hol gyári áron elismert **tiszta gyapju szövetek** kaphatók.

Az odorheii törvényszéktől. C. 467—1921.

Hirdetés.

Az odorheii törvényszék közölni teszi, hogy Benkő Andrásné sz. Bencze Rebi h.-keményfalvi lakos részéről az 1911. l. t.-c. 748. S-a alapján előterjesztett kérelem folytán, az 1914. évi december hó 6-án Oroszlengyelországban vívott ütközetek egyikében állítólag elesett Benkő András volt h.-keményfalvi lakos elhalálása tényének megállapítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az állítólag elhalt részére ügygondnokul Dr Szabó Gábor ügyvéd, odorheii lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék Benkő Andrást és mindazokat, akiknek az életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot a Benkő András életbenlétéről értesítsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az ő életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság a jelen hirdetésnek a Gazeta Oficialában történt harmadszori beiktatását követő naptól számított 3 hó letelte után a nevezett elhalálásának tényét a bizonyítás eredményéhez képest meg fogja állapítani.

Odorheiu, 1921. március hó. 26. Dr Glósz Miksa s. k. tszéki bíró.

A kiadmány hitelűl:

Flórián Mária s. hiv. tisztviselő.

Kossuth-u. 115/a sz. a. beltelek szabad kézből **eladó** Értekezni lehet Székelyudvarhelyt.

Előnyomda.

Kristály tiszta vonalak a legújabb bécsi minták után. Legügyesebben dolgoztatok s így módomban áll, hogy **fehér és színes himzéseket** a legszebben elkészíttethessek **Művirágot** készítek batiszt-, selyem- és bársonyból; régig átalakítok.

Dívtatos lámpaernyő-

ket minden alakban készítek. Székelyudvarhely, Kossuth-utca 2. sz. (Flórián-ház) 1-3. Binder István utóda.

Kitünő minőségű és tisztán kezelt

ASZTALI és PALACK-BOROK

jutányos árban kaphatók a

Közgazdasági Egyesület Részvény Társaságnál (Wirtschaftsverband)

Medgyesén

Iroda: Pincék: Roth-utca 17 sz. Forkes-u. 9. és 11. 5-8